

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library
S.D.P.B.

Coll. No. 126.

१२६

Title NAVAGRAHAMAKHAPRAYOGA.

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No. : 126

Subject : *Dharmasatya*

Title : *Naugraha Mahatma Prasad adivya Gandhi*

Author : _____

Scribe : _____

Date of the work : _____

Date of the Ms. : *1.5.1966*

Place of the work : _____

Place of the Ms. : _____

Size : *4.5" x 4.6"*

Extent : *Page 21*

Language : *Sanskrit*

Script : *Devanagari*

Remarks : *Complete*

५०॥ नमः श्रीगणेशाय ॥ नत्वा शौनकमाचार्यतदुक्तस्य यथाविधिः ॥ नवग्रहमरवस्यापि
 प्रयोगं वच्मि दीपवत् ॥ १॥ ग्रह तारा बलं लब्ध्वा शुभलग्नं विलोकयेत् ॥ नोपसर्गानि च शुभा
 धिनधिपीडा हरिषु जा ॥ २॥ नारि सिज्जीयते नित्यं नृत्वे दं स्वर्गमोक्षदं ॥ विवाहोऽवमांग
 लोः ॥ ३॥ जैश्वान्यैः प्रयोजनैः ॥ ३॥ प्रथमं शांतिकं कुर्यात् पश्चात्कर्मसमाचरेत् ॥ ग्रहकर्मविनायकं
 करोति तु विमानवः ॥ ४॥ तत्सर्वनिःफलं यांति नृत्तघ्ने सुत्ततं यथा ॥ वर्षे वर्षे प्रकर्तव्यं श्री
 मद्भिः शुभकांक्षितः ॥ ५॥ सूर्यः सोमस्तथा ज्योतिर्बुधो जीवः सुतोर्ध्वजः ॥ राहुः केतुरमीशोक्ता
 ग्रहा लोकादितावदाः ॥ ६॥ विंशतिशक्तिर्गृहे नास्ति ग्रहपीडा समागताः ॥ श्रद्धया स्वल्पवित्तेन
 तमेकं पूजयेद् ॥ ७॥ ग्रहयज्ञस्त्रिधा शोक्तः पुराणश्रुतिको विद्वैः ॥ प्रथमो युतश्चोमः स्या

द्वितीयो मस्ततः परः ॥ ८॥ तृतीयः कोटिहोमस्तु सर्वकामफलप्रदः ॥ जयं वा विजयं वापि
 मंडपं कारयेद्बुधं ॥ ९॥ ज्योऽष्टकरः शोको विजयो दशहस्तकः ॥ अयुतार्थे सत्तद्वारमै
 शुभं सौम्यामथापि वा ॥ १०॥ उत्तरे उचुर्धरमित्येकं शौनको ब्रवीत् ॥ अश्वत्थोऽंबरः प्र
 ह्ववटशाखास्ततानि च ॥ ११॥ मंडपस्य प्रतिदिशं द्वा रा एते तानि कारयेत् ॥ तोरणानि च
 तान्येव शंखचक्रगदांबुजं ॥ १२॥ अग्निमीलेति मंत्रेण दापयेत्पूर्वतो रणं ॥ प्रतिवेदं प्र
 तिद्वारं मंत्रावृत्त्या उ कारयेत् ॥ १३॥ पीतारक्तासितानीलाश्चेताचित्राप्रवालिका ॥ शु
 क्राचित्रा तथा तस्मापताकाः पूर्वदिक् क्रमात् ॥ १४॥ मंडपस्य विधिं नृत्तस्तमुक्ता कुंड
 लस्य कथ्यते ॥ गृहस्येशानदिक् नागो पूर्ववा चोत्तरे यथा ॥ १५॥ तत्र कुंडं प्रकर्तव्यं चतुर

स्वकरावधि॥ शतेनाताई के हो मे मुष्टिर निप्रमाणतः॥१६॥ सहस्रायुत हो मे उहस्तं हस्त
 धर्ममतं॥ त्रिमेखलं सहस्रे उअपवाचैकमेखलं॥१७॥ अयुते दिगुणं शोक्तं चतुरस्रं संप
 ततः॥ लक्ष हो मे च उहस्तं कोटि हो मेऽष्टसंख्याया॥१८॥ द्वित्रिउर्यगुलाः कार्या मेखला सु
 सहस्रिके॥ अयुते त्रिचतुःषट् विस्तारो ब्रूयोरपि॥१९॥ मेखला पंचकोटो यषिष्ट पंचा
 द्विपल्लवैः॥ लक्ष हो मे तथा कोटौ मेखला कुंडसारतः॥२०॥ खाते विस्तार माने न कुंडे कुं
 डे समेखलं॥ समं चतुरस्रः स्यात् क्षाधारजुर्दिक एलं॥ नार निप्रदेशे न वितस्तीनां समासो
 विद्यते॥२१॥ यावत्समाणा रजुः स्यात्तावदेवागमो न वेत्॥ आगमार्धे न वेत्तुं कुस्तर्द्धे न
 निरुंभनं॥२२॥ कंठं सहस्रं कुंडे उकारयेदेकमं कुलं॥ अयुते धं कुले चैव कुंडे लक्षण

मीरितं॥२३॥ सप्त द्वादश संख्या च योनिः साहस्रिके मखे॥ चतुर्दशं गुला दैर्घ्या विस्तारे च
 नवांगुलाः॥२४॥ अयुते कारयेद्यो निरुत्तरे च ततो धिका॥ योनिर्गजोष्ट्रसदृशा सांगुलैक
 प्रकाशिता॥२५॥ तिर्यग्यवोदराण्यष्टाचतुर्विंशती इत्यस्त्रयः॥ प्रमाणमंगुलस्योक्तं वि
 तस्तिर्द्वादशांगुलाः॥२६॥ चतुर्विंशांगुलं हस्तं कुंडानां परिकीर्तितं॥ खन्यमाने यदा कुं
 डे पारवाण प्राप्यते तदा॥२७॥ स्वल्पायुर्मृत्यवे स्त्री निकेशांगारैर्धनिह्वयः॥ त्रिंशांगुलं
 उकर्त्तव्यं अंतरंग्रहपीठयोः॥२८॥ कुंडे स्पेशानदि कृत्वा गोविहस्तं पीठमाचरेत्॥ के
 चिन्मध्योन्नतं कुर्यात्तुष्ट्रये द्वादशांगुलं॥२९॥ वस्त्रद्वयसमायुक्तं गोमयेनोपलेपितं
 ॥ मेखला द्वयसंयुक्तं इति वा पाठः॥ रुद्रकुंठं सरलं च सवस्त्रं च सपध्ववं॥३०॥ तीर्थोद्दि

केनसंपूर्णसर्वेष्वधिसमन्वितं॥पुष्पचंदनसंयुक्तं पीठस्थेशानतो न्यसेत्॥३१॥ ब्रीह्योयवगो
 धूमामुजामारुवाः प्रियंगवः॥ तिलाश्चसप्तमा प्रोक्ताधान्यं सप्तमिदोच्यते॥३२॥ न्यग्रोक्षोदुं
 बरोश्चतुश्चूतजंबूतपैवच॥ अनिषेके सदाश्रेष्ठाः कथ्यंते पंचपध्ववाः॥३३॥ ब्रह्मणा वे
 दविद्वांसो विशिष्टाः सोमयज्ञपा॥ सत्वाते पादस्तुं उगायत्रावायुतं जपेत्॥३४॥ आचार्य
 श्वेव कर्तव्यः सर्वज्ञः शुभललक्षणः॥ रुक्मिजोष्टौ च चत्वारो धावपे कं विदुर्बुधाः॥३५॥ गाय
 त्रादाय गोमूत्रं गंधदारेति गोमयं॥ आप्यायस्वेति चक्षीरं दधिकावूति वै दधि॥३६॥ तेजो
 सिन्धुक्रमित्याज्यं देवस्य त्वा ऊरोदकं॥ रुक्मिजश्च ततः प्राश्य पश्चात्कर्म समाचरेत्॥३७॥ आ
 चार्यः प्रचरेत्पूर्वमृत्विजः प्रचरेत्पुनः॥ आचार्यो मंडपं कुंडं पंचगव्येन शोधयेत्॥३८॥ दधि ह

वागतं द्वादिजश्रेष्ठामदनुग्रहकारकाः॥ २

आयुरारोग्य उत्रादि सुखश्रीप्राप्तये ममा आपदि घ्नतयारिषा रुद्रबुद्धिच।

वशिमीपत्रकुसुमाक्षतचंदनैः॥ सिद्धार्थेदिकपूषं उच्छत्वा पाचं च तां जलिः॥३९॥ इदम
 घ्यमिदं पाद्यं न वप्तिः प्रतिगृह्यतां॥ इत्थं क्त्वा विजपादेषु दद्याद् घ्यमिदं क्रमात्॥४०॥
 पादप्रक्षालनं कुर्यात् अनिवं द्य पुनः पुनः॥ धिराचमंति ते विशाः कर्त्तव्यैर्वततप
 रं॥४१॥ अग्नेः पश्चिमतः स्नानादाचार्यप्रमुखान् विजान्॥ पूर्वमुखान्यथा ज्येष्ठं जा
 नुमालन्यपाणिना॥४२॥ रुक्मिण्वरण निमित्तं त्वर्चयिष्येति तान् च देत्॥ इत्थं क्त्वा स्त्व
 र्चयेद्दिशान् वित्तशा व्यविवर्जितं॥४३॥ आदित्यादिग्रहयज्ञमहं कुर्वेत्त्रवर्मणि॥ रु
 ज्वेदाध्यायि शर्मणि माचार्यत्वा मइं ब्रणे॥४४॥ एवमेवेतराण्यस्तान् समस्तत्वात्त इह्य
 च॥ चंदनागरुकर्पूरं कस्तूरी कुंडमानि च॥४५॥ सुगंधद्रव्यमित्येन मा म्नातं यद्दकई

मः॥ गंधादिवस्त्रसंयुक्तादह्निणानिश्चतोषयेत्॥ ४६॥ अस्य यागस्य निष्पत्येनवंतो न्यर्षि
तामया॥ सुप्रसादं प्रकर्त्तव्यं शान्तिकं विधिपूर्वकं॥ ४७॥ इत्थं क्तोपविशेत्तत्र यावत्कर्म समा
प्यते॥ नित्येनैमित्तिकाम्ये आचारिक एव च॥ ४८॥ आवसथो विधातव्यो मुक्तैकां उपसृ
तिकां॥ अर्धधाने उपहोयं सर्वधानीं उलौकिके॥ ४९॥ गृहस्थसुषलग्निः स्यात्पंचाग्निश्च
उरग्निकः॥ स्यात्त्राग्निरथैकाग्निर्नाग्निर्हीनः कदाचन॥ ५०॥ तिर्यगूर्ध्वसमिन्मात्रादृच्छानातिवृ
हन्मुखी॥ मृन्मयौ दुंबरी वा पिचरुच्छाली प्रचरुते॥ ५१॥ पृथक् पृथक् च उच्यंताः सर्वास्तीर्णमं
त्रनेदवः॥ एकानिधानामंत्रेण मंत्रनेयनंतराः॥ ५२॥ यथावास्तोषतीयादौ उपकरणक
र्मणि॥ आज्यस्थाल्या उपस्तीर्य सुवेणस्कचिनसत्तत्॥ ५३॥ अवदाने ह्येनाप इविर्मधा

च पूर्वतः॥ तृतीयं जमदग्नीनां पञ्चास्योदवदानकं॥ ५४॥ एवं श्रुत्वा तु राजानो पात्र्यां सत्का
दिषूचिभ्यः पुनस्तदनिघार्य कृत्वा हतानि उड्विकमात्॥ ५५॥ द्वितीयादिषु यागेषु च वादि
ष्ववदानकं॥ न वेदुत्तरतो मध्यात्पूर्वादिपि पश्चिमात्॥ ५६॥ पित्र्यष्टायां सर्वाणि चावदाय
सत्तस्कचि॥ अनिघारो हिरेव स्यात्सर्वत्र श्रुतिदर्शनात्॥ ५७॥ प्रावः स्कवेण च स्नानान्यव
दानानि यानि उ॥ यातयाम त्वनाशाय पुनर्होमस्तु माय च॥ ५८॥ घृतं वा यदि वा तैलं पयो वा
दधियावकं॥ आज्यस्थाने नियुक्तानां माज्यशहो विधीयते॥ ५९॥ आज्यानां सर्पिरादीनां
संस्कारविधिर्नोदितः॥ अनध्वि श्रयणं दध्नः शोषाणां श्रयणं स्मृतं॥ ६०॥ मुख्यानां गेयदागौण
मुपातं सदिनश्यति॥ तत्र मुख्योपमंगौणं ग्राह्यं गौणोपमं न उ॥ ६१॥ उपात्ते उपप्रतिनिधौ मु

रव्यार्थे लक्ष्यते यदि तत्र मुख्यमना हृत्य गोले नैव समापयेत् ॥ ६२ ॥ अंतरेणाज्यनागोवा
 चर्वास्तिष्ठत्तदेव च ॥ प्रधानमेव तत्सर्वमंगानि चैतराणि तु ॥ ६३ ॥ प्रधानस्य क्रियायत्र सां
 गंत क्रियते पुनः ॥ तदंगस्या क्रियायां च नावृत्तिर्नैव तत्क्रिया ॥ ६४ ॥ समाप्तं यदि जानीयात्
 मयैतदयथास्ततः ॥ तावदेव पुनः कुर्यात्ति नावृत्तिः सर्वकर्मणः ॥ ६५ ॥ देवतानां विषयसिद्धि
 शेतिषुकं न वेत् ॥ सर्वशायश्चित्तं कृत्वा क्रमेण जुहुयात्पुनः ॥ ६६ ॥ गोपुच्छमदृशो दंडः स
 मस्तुत्तमो मनोहरः ॥ रवादिरोवाथपाणैर्वाचैर्कंकतमपापि वा ॥ ६७ ॥ सुवस्त्ररत्निमात्र
 स्याद्वज्रोदवी तथैव च ॥ स्कचाग्रेष्वाणवत्वातं घंगुष्ठं परिमंडलं ॥ ६८ ॥ अग्रेणाग्रं त्वचः स्वा
 तं पंके मृगपदास्ततिः ॥ दवी घंगुष्ठं पृष्ठा तुरीयो न च मेक्षणां ॥ ६९ ॥ प्रदेशमात्रं विज्ञे

यंचरु होमै प्रकीर्तितं ॥ अग्रमूलस्तु यन्मध्यं मध्यमूलस्तु मध्यमं ॥ ७० ॥ तन्मध्यममध्यम
 लंचस्कवं दतत्रधारयेत् ॥ अग्निः सोमश्च सूर्यश्च रुद्रश्चैव प्रजापतिः ॥ ७१ ॥ षष्ठो वैयमदे
 वश्च देवताश्च स्कवः सदा ॥ अग्निस्थानेऽग्निं संपापंचंद्रेण क्लेशमेव च ॥ ७२ ॥ सूर्येण पशु
 नाशाय रुद्रे रौद्रं जयं न वेत् ॥ प्रजास्थाने प्रजावृद्धिर्यमेमृत्क प्रकीर्तितः ॥ ७३ ॥ श्रीप
 णीरवादिरीवाय वै कंकतपलाशजां ॥ षड्विंशदंगुलां स्कचं पाणिमात्रं स्कपुष्करः ॥ ७४ ॥ स
 र्ववातः सनिर्वाहः स्कचं चार्धषडंगुलां ॥ दंडश्च वर्तुलः कार्योश्चित्रविंशतिरंगुलः ॥ ७५ ॥ वेदां
 गुलो ब्रूयात्सात्रसूलाचैव षडंगुलां ॥ स्कचाग्रे षडंगुलो वक्रिस्ततः सोमः षडंगुलः ॥ ७६ ॥
 षडंगुलमपो विष्णुः प्रजापति षडंगुलः ॥ वायुः षडंगुलो यस्मात्त्यमस्तस्मात् षडंगुलः ॥ ७७ ॥

अग्निनागे धृते दंडे नयंचानेः प्रजायते ॥ सोमनागे धृते दंडे बक्रुरोगः प्रजायते ॥ ७८ ॥ वि
 स्तुनागे धृते दंडे धनधान्यं प्रजायते ॥ प्रजापति धृते दंडे पुत्रं पौत्रं प्रजायते ॥ ७९ ॥ वा
 युनागे धृते दंडे व्याधिं तस्य विनिर्दिशेत् ॥ यमनागे धृते दंडे मृत्युं वनसंशयः ॥ ८० ॥ वा
 क्रुमात्रा प्रकर्त्तव्या स्कक् स्कवो हस्तमात्रकः ॥ द्वावप्यनिमुखौ कार्यौ पुष्पचंदनचर्चितौ ॥
 ॥ ८१ ॥ पूर्वदक्षिण हस्तेन पश्चादामेन पाणिना ॥ गृहीत्वा पस्कचं कर्त्तुं शिरवसं निजमुद्र
 या ॥ ८२ ॥ कृयादिष्टदलं पद्मं वेद्यां शुक्लपटेऽहते ॥ ताम्रकाः स्फाटिकारक्तचंदनाश्च
 स्रक्किं वृक्षैः ॥ ८३ ॥ रज्जता आयसः सैसाग्रहाः कार्यक्रिमादिभैः ॥ मंडलोपरि संस्थाप्य स
 विप्रत्यङ्मुखं वा अपि ॥ ८४ ॥ स्वर्णं वा पटे लेख्यां गंधैर्मंडलकेषु वा ॥ आदित्यो गारकौरकौ उ

कौशुकनिशाकरो ॥ ८५ ॥ पातौ बुधगुरुश्चैव शेषाः रक्षायशस्मृताः ॥ वज्रं च ज्वर
 संचक्रि कोणं बाणमेव च ॥ ८६ ॥ दीर्घास्ति शत्रुः कोणं पंचकोणं धनुस्तथा ॥ सूर्यध्वजश्च
 त्याकारे मंडलानियथाक्रमं ॥ ८७ ॥ इनाधिके न वेद्यानि व्याधिके शोस्तथाधिके ॥ प्रमाणैस्त
 न वेद्विद्विस्तस्मात्प्रामाण्यमातिरेकं ॥ ८८ ॥ द्वादशदिगुणैश्चैव त्रिचक्रः षण्णवद्वयं ॥ सू
 र्यादीनां क्रमात्पंचविंशत्यधर्मगुलं ॥ ८९ ॥ शुक्राकौ प्राप्नुवौ ज्ञेयौ गुरुसौ म्पावुदङ्ग
 रौ ॥ प्रत्यङ्मुखः शनिः सोमः शेषा दक्षिणतो मुखवा ॥ ९० ॥ मध्ये तु नास्करं विद्या छशिनं
 पूर्वदक्षिणे ॥ दक्षिणे लोहितं विद्या बुधं पूर्वोत्तरेण तु ॥ ९१ ॥ उत्तरेण गुरुं विद्या पूर्वणे
 वज्रं नागवं ॥ पश्चिमे न शनिं विद्या प्राङ् दक्षिण पश्चिमे ॥ ९२ ॥ पश्चिमोत्तरं केतुं संस्थाप्य वे

उक्तं तुलैः॥ ग्रहा देवाधिदेवाश्च दिक्पाला लोकपालकाः॥ १३॥ गणेशाद्यास्तथापंत
 जानिदेवास्तथानराः॥ अग्निर्दक्षिणतः सूर्यास्तं नुरुत्तरतो रावः॥ १४॥ आप उत्तरतः सो
 मा पुमादक्षिणतः शशिः॥ नृमिः पश्चिमतो नौमा स्कंदो दक्षिणतः स्मृतः॥ १५॥ विष्णुः प्राच्यां बु
 धस्तथा पश्चान्ना रायणः स्मृतः॥ इंद्रः पश्चाद्गुरोश्चैव ब्रह्मास्तथा पृथ्वी पूर्वतः॥ १६॥ इंद्राणी
 पश्चिमे शुक्रा तथा मिंद्रस्तथैव च॥ प्रजापते नैर्ऋते उराने राग्ने यतो यमः॥ १७॥ सार्वराज
 नैर्ऋते उराहोः कालो पराजिते॥ केतो राग्ने इतो ब्रह्मा चित्रगुप्तस्तनैर्ऋतिः॥ १८॥ इंद्रो अ
 ग्निर्यमश्चैव तथा नैर्ऋतिमेव च॥ वरुणो वायुः सोमेशा ब्रह्मा पृथ्वी प्रकाशिताः॥ १९॥ इंद्रो
 ब्रह्मा यमो वायुर्वरुणो लोकपालकाः॥ गणेशा दुर्गाश्चैत्रं च वास्तवे मरुतस्तथा॥ १००॥ ना

निदेवानरास्तथा प्रतिष्ठाप्या विचक्षुः॥ आदित्यादीन्यथा स्थानममुमावाह्यामिच
 ॥ १॥ मध्यमे मंडले रक्तं प्राङ्मुखं वर्तुलं शुभं॥ कलिङ्गदेशं संनृतं काश्यपं पद्मधारिणं॥ २॥
 सप्तमं दिव्यं देवं सूर्यमावाह्याम्यहं॥ अग्नेये मंडले चक्रः कोणे प्रत्यङ्मुखे सिते॥ ३॥
 यमुना देशं संनृतं मन्त्रिगोत्रं गदाधरं॥ दशमं दिव्यं देवं सोममावाह्याम्यहं॥ ४॥
 दक्षिणे मंडले रक्ते त्रिकोणे दक्षिणामुखं॥ आवंत्यमेषमासृष्टं नारदाजं चक्रं शुभं॥ ५॥
 शक्तिः सलगदापाणिं नौममावाह्याम्यहं॥ ईशाने मंडले पीते बाणाकारं उदङ्मुखं॥ ६॥
 मागधं सिंहमासृष्टं मन्त्रिगोत्रं चक्रं शुभं॥ गदारवेदधनुर्वक्रिं बुधमावाह्याम्यहं॥ ७॥
 उत्तरे पीतकं दीर्घं चतुरस्रं उदङ्मुखं॥ सैधवं च ह्यमासृष्टं मंगिराजं चक्रं शुभं॥ ८॥ पुस्त

कंदडाहोदकंगुरुमावाइयाम्पइं॥ पूर्वस्मिन्मंडलेपंचकोणे पूर्वमुखं सितं॥ १॥ मों वज्र
 कट्टुं इयारुणं च उबडिं च नार्गवं॥ कमंडलु च हसूत्रान्यां शुक्रमावाइयाम्पइं॥ १०॥ प
 श्विमेमंडले च लक्ष्मधनु केदहिणामुखं॥ सौराष्ट्रं काश्यपं चूरंगुधारां च उचुजं॥ ११॥
 शूलबाणधनुर्बडिं च निमावाइयाम्पइं॥ नैर्ऋतमंडले च र्पेक्षलक्ष्मिदेहिणतो मुखं॥ १२॥
 बर्बरं पैठिनं च सिंहां च उचुजं॥ खड्गशूलचर्मधरं राहुमावाइयाम्पइं॥ १३॥ वाय
 वेमंडले च लक्ष्मधनुर्बडिं च निमावाइयाम्पइं॥ अंतर्वेदि स मुद्रुता न कपोतासनजैमिनीन्॥ १४॥ वि
 जालुक्कनूगदिनो धूम्रान् केतूमावाइयाम्पइं॥ ग्रहा देवाधिदेवाश्च दिक्पाला लोकापाल
 काः॥ १५॥ गणेशाद्यास्तथा पंचतानि देवास्तथानराः॥ जन्मनू गोत्रमग्निश्च वस्त्वानुमुरा

निच॥ १६॥ अज्ञाना ऊरुतेरांतिं ग्रहास्तेनापमानिताः॥ मध्याधिकस्ततो हीना बालां किंचि
 त्ततो धिकाः॥ १७॥ मध्यो युवा त्रयो वृद्धाः सूर्याद्याः क्रमशः स्मृताः॥ काश्यपोत्रिंश्रजमत्रे
 यांगिरसंतथा॥ १८॥ कौस्पं च काश्यपं चैव पैठिनं जैमिनं क्रमात्॥ अर्के जातः कलिं गेषु यामु
 नेषु च चंद्रमाः॥ १९॥ अंगारकस्त्ववंत्यार्या बुधो यं कौशले स्मृतः॥ शनैश्च रक्त सौराष्ट्रां राहु
 बर्बरकेतथा॥ २०॥ अंतर्वेद्यां तथा केतुरित्येताग्र इ नू मयः॥ सप्तम्यां जानुमान् जातो अ
 ष्टम्यां च शनिस्तथा॥ २१॥ नवम्यां नार्गवो जातो दशम्यां मंगलस्तथा॥ एकादश्यां गुरुर्जातो
 द्वादश्यां च बुधस्तथा॥ २२॥ तल्लक्ष्म च उद्दिश्यां सोमो राहुर्जातिस्तपौ सिमं॥ यावद्दृष्टं न पश्यंति
 तावज्जातास्तु केतवः॥ २३॥ आदित्यस्य विशाखां च चंद्रस्यैव उल्लतिका॥ नू मिजः पूर्वषाढा

५

गुडोदनं पायसं च हविष्यं क्षीरं षाष्टिकं ॥३२॥ दध्योदनं हविश्चूर्णं मारवं चित्रान्नमे
वच ॥ ३३ ॥ श्वेतं क्षुद्रं पूगनारिं गंजं वीरं बीजं पूरणं ॥३३॥ उत्ततीनालिकेरं च दाडिकमानि
यथाक्रमं ॥ दद्यादन्यद्यथा लानं पूर्णं पत्रादिकंततः ॥३४॥ अलानेयानि नोज्यानि
फलानि तानि दापयेत् ॥ पत्रं पुष्पं फलं तोयं रत्नानि विविधानि च ॥३५॥ ग्रहाणां धर्मया
दत्तं देहि मे वाञ्छितं फलं ॥ आदित्याः ग्रहाः सर्वे पावे चात्र प्रतिष्ठिताः ॥ ते गृह्णन्तु मया
दत्तमिदमर्थं नमो नमः ॥३६॥ ३७॥ आयुर्विधां धनं दत्तयशः शौर्यं च पुष्कलं ॥ पुत्रान् दत्त
सुखं दत्तं सर्वान् कामांश्च दत्तमे ॥३८॥ अर्कः पलाशः खदिरो पामा गोपिप्लवः ॥ उडुं ब
रशमी पूर्वज्जिह्वाश्च समिधः क्रमात् ॥३९॥ अलानेत्रप्रकर्तव्याः सर्वाः पालाशवृक्षजाः ॥

होतव्यामधुसर्पिण्यां दध्नाहीरेण वा पुनः ॥४०॥ आर्द्रपिक्वां समले दंतर्जन्गुलिचतु
 र्णां ॥४१॥ इदं शोमये त्वाहः प्राप्नोति विपुलां श्रियं ॥४२॥ प्रादेशमात्री राह्यनक्रस्वानाधिका
 जवेत् ॥ व्याधिनाशः सर्वकामधनपुत्रपशुस्त्रियः ॥४३॥ पापहृयो दीर्घमायुर्धर्मवृद्धिर्
 याक्रमं ॥ अष्टोत्तरं स इत्थं शतमष्टोत्तरं तपा ॥४४॥ अष्टाविंशतिरष्टौ वा एकैकस्य उ
 मयेत् ॥ एकैका च घृताहुतिरेकैका च चरोस्तपा ॥४५॥ स्वकीयेन च मंत्रेण देया चैकैः प्र
 प्रति ॥ पर्वप्रमाणमाहुत्या पंचांगुलिगृहीतया ॥४६॥ मध्याह्न्यह्नीरसंयुक्तान्सयवान्जुहु
 यात्ति नान् ॥ उत्तानेन च इत्तेन अंगुष्ठायै प्रपातितान् ॥४७॥ सं इतांगुलिपाणिस्तु वाग्य
 तो जुहुयाद्भुविः ॥ दानं प्रतिग्रहो शोमो जोजनं बलिरेव च ॥४८॥ सांगुष्ठेन सदा कार्यमसुरे

मसुरे न्योन्यपातवेत् ॥ नमुक्तकोशो जुहुयात्तातिपतितजानुकः ॥४९॥ अनिपातित
 जानुस्करास्तसैर्जुहुयाद्भुविः ॥ रुत्विजो जुहुता मग्ने यद्भुविः पतते बहिः ॥५०॥ स एष वा
 रुणे नागोऽस्ति स्मादभुवि निहिषेत् ॥ नित्येनैमित्तिके काम्ये आनिचारिक एव च ॥५१॥
 गृहस्थस्तपनग्निः स्यात्पंचाग्निश्चतुरग्निकः ॥ सृष्टिर्ग्निरपैकाग्निर्नाग्निर्शनः कदाचन
 ॥५२॥ आत्तष्टेनाप्ययस्वाग्निमूर्ध्वजिह्वुध्वधं हृस्पतेः ॥ अतिशुक्रं ते अन्यत्तमग्निः क
 यानः के उं ह एवं नितिग्रहमंत्राः ॥५३॥ अग्निं हृतमभुमे स्यो नापृषिवीदं विष्करिं हरे
 ष्ठानोऽनाणामासुप्रजापते न त्वदायं गौर्ब्रह्मजज्ञानमिति देवतामंत्राः ॥५४॥ कजु
 नायगौरीर्मिमाययदक्रंदः स इत्थं शीर्षा ब्रह्मस्पते जातारमिंद्रं पारयिवो संकायमा

नस्तंनश्चित्रऊह्येत्यधिदेवतामंत्राः॥ ॥ त्रातारमिंद्रं त्वनो अग्ने तवयस्मिन्हृत्ते प्र
 तार्ययिरुद्रं तमं वरुणो नियोऽग्निः वयं सोमस्तमीशानमस्मे रुद्रास्यो नाष्टपि वीदिक
 पालमंत्राः॥ ॥ एं प्रसानसिं ब्रह्मणस्पते परिये वांसं वा यवायाहि वरुणः प्रावितेति लो
 कपालमंत्राः॥ गणानां त्वाजात वेदसेहे त्रस्यपतिना वास्तोष्पते प्रतिमरुतो यस्य हि
 ह्यय इति मंच देवतामंत्राः॥ ॥ अग्निर्हविः प्रजापत आययस्व कद्रुद्रायादिति द्यौ
 बृहस्पते अतियदर्यः कालिको नाम उदीरतामवरजप्रो नो अग्निर्हजुनीतीनः सवि
 ता पश्चाद्देहृत्वष्टारं वा यवायाही प्राग्नी आगतं मानो मित्रावरुण त्रातारमिंद्रं प्रता
 र्ययिः समुद्रजेषाः उमासश्च र्षणी धृतस्त सवित्रर्वरेण्य मिदं विष्णुर्येनः सपत्न्या वरुणः

११

प्राविताशन्नो अज एकपाद्रु तनो हि बुध्नः पूषा गा अन्वे उ नर्षो रेव्याः परिये वांसं मि
 त्यष्टाविंशतिर्नक्षत्र देवतामंत्राः॥ ॥ ब्रह्मणस्पते त्वमिदं विष्णुः कद्रुद्रायेति नरा
 मंत्राः॥ ॥ वेदादयस्त्र्यंबकश्च लक्ष्मीश्चासरस्वती मरुत्पर्जन्यवसाव विश्वे देवाः
 श्विनी सुतौ गायत्री महारुद्रा रुतयश्चेदस्तापित देवताः॥ ॥ अग्निमीले इषेत्वा
 न आयाहि दिशन्नो देवी रिति वेदादि त्र्यंबकं सक्तुमिव पावकान मरुतो मारुतस्य
 न पर्जन्या यप्रगायतयेनः सपत्न्या विश्वे देवा मएषोऽउषास्त सवित्र नृत्तुवः स्वेत्यस्तापि
 तर्होमः॥ ॥ पश्चाद्देवमेव जमानस्ततस्त्यागं समाचरेत् मंत्रोक्त देवतानां मचतुर्थं तमि
 दं पदात् ॥ २॥ धेनुः शंखस्तपानद्वा हि मवा सोऽयः क्रमात् लक्षा गौराय संल्लागं ग्रहाणं

दक्षिणाः स्मृताः ॥७३॥ हिरण्येन समाः कार्ययिजमानेन दक्षिणा ॥ हिरण्यमपवादद्यात्
 गुरुर्वार्येन त्रुष्यति ॥७४॥ गंधपुष्पैरलंलत्पल्लवोपस्करसंयुताः ॥ स्वस्वमंत्रेण दातव्याः
 सर्वासर्वत्र दक्षिणां ॥७५॥ कपिले सर्वदेवानां पूजनीया शिरोहिणि ॥ सर्वदेवमया यस्मा
 दतशांतिं प्रयच्छमे ॥७६॥ पुण्यस्त्वं शंखदेवानां मंगलानां च मंगलं ॥ विष्कना निधुतो नि
 त्यं अतः शांतिं प्रयच्छमे ॥७७॥ धर्मस्त्वं वृषरूपेण जगदानंदकारक ॥ अष्टमूर्तिरधिष्ठा
 तमः ॥ शांतिं प्रयच्छमे ॥७८॥ हिरण्यगर्जगर्जस्त्वं हेमबीजं विजावसो ॥ अनंतपुण्यफलद
 मः ॥ शांतिं प्रयच्छमे ॥ कपिलो अश्वरूपेण यस्मादमृतसंभवः ॥ चंद्रार्कवाहने नित्यं अ
 तः शांतिं प्रयच्छमे ॥७९॥ पातवस्त्रयुगं यस्मात् वासुदेवस्य वधत्रयं ॥ प्रधानं तस्य तद्विज्ञो

१२

रतः शांतिं प्रयच्छमे ॥८०॥ यस्मात्त्वं पृथिवी सर्वाधिनुकेल्लस संभवः ॥ सर्वपापहरानि
 त्यमः ॥ शांतिं प्रयच्छमे ॥८१॥ यस्मादायसकर्माणि तवाधीनानि सर्वदा ॥ जांगलान्या
 युधादीनि अतः शांतिं प्रयच्छमे ॥८२॥ यस्मात्त्वं गेहोयज्ञानां मंगलेन व्यवस्थितः ॥ योनि
 विजावसो नित्यं मः ॥ शांतिं प्रयच्छमे ॥८३॥ ब्राह्मणं विनियोगं चच्छं दाष्टं च देवताः ॥ अ
 ज्ञात्वा पंचतन्मंत्रान् न तस्य फलमश्नुते ॥८४॥ यस्मात् नोपविष्टस्य पत्नी पुत्रादिभिः
 सह ॥ ऊरुः कलशतोयेन पध्वं वै शान्तिं पेचनं ॥८५॥ यदि चेच्छिपावित्र्यं सर्वतीर्था
 निपेचनं ॥ ब्राह्मणस्य करान्मुक्तं तोयं शिरसि धारयेत् ॥८६॥ आदित्यं चंद्रमा जौमो
 बुधो जीवसितोर्कजः ॥ यश्चास्त्वामनिषिंचं तुराः केतुश्च पूजिताः ॥८७॥ सर्वसिमु

प्राःसरितःसरांसिसजलानिच॥आयांत्रयजमानस्यदुरितक्षयकारिण॥८८॥संव
 सराऽयनामासातिषिवारस्यनाडिका॥मुरुत्तान्पिनिषिंचंनचत्राणिदिवानिशं॥८९॥
 आदायरुद्रकलशंदिजेःसार्धं ततो गुरु॥पंचांगरुद्रज्जाप्येन पूतंशान्तिप्रदंशिवं॥९०॥
 कलाकलाहिदेवानांदानवानांकलाकला॥विगृह्यनिर्मितोयेन कलशस्त्रेन कथ्यते॥९१॥
 कलशस्यमुखेब्रह्माग्नीवायांत्रमईश्वर॥मूलेत्रविन्यसेद्विष्णुंमध्येमातृगणंतथा॥९२॥
 ऊर्ध्वेसमुद्राश्चतारःसप्तधापाचमेदिनी॥अर्जुनीगोमतीचैवचंद्रतागासरस्वता॥९३॥
 कावेरीक्षेत्रवेणाचगंगाचैवमहानदी॥तापीगोदावराचैवमाहेंद्रीनर्मदातथा॥९४॥नदा
 विविधाजातानद्यःसर्वस्त्रिधापरा॥प्रतासपुष्करं चैव नैमिषं च हिमालयं॥९५॥विश्वे

विश्वेश्वरं वैद्यनाथं गंगासागरसंगमं॥पृथिव्यां यानि ^{ती}पानिकलशस्था मितानि वै॥९६॥शान्तिः
 पुष्टिश्च गायत्रीसावित्रीकलशस्थिता॥ऋग्वेदस्कयजुर्वेदःसामवेदस्त्वर्षवर्णः॥९७॥
 अंगैस्तु संहितास्त्रेते कलशं त्रिसमाश्रिताः॥कलशोदकेन मंत्रैस्तु यः ऊर्यादितिषेच
 नं॥९८॥आयुरारोग्यमैश्वर्यं लजेत्कामान्मुपुष्कलान्॥कपिलःपिंगलोधूमकेतुर्जठ
 रएव च॥९९॥शिवीचण्डकेशैवमहातेजाऽहुताशनौ॥चतुर्निश्चतुर्निश्चिदात्मापं
 चनिरेव च॥हूयते च पुनर्दत्तियां तस्मै यज्ञात्मने नमः॥१०॥नवग्रहमखेकार्ये मंडपं ऊ
 र्ध्वमेव च॥स्थंडिलं रुद्रकलशमृत्विजांवरणादिकं॥११॥ऊर्ध्वं डीनूमिसंस्कारपूर्वाधि
 श्रयणांतिका॥स्थापनं च ग्रहादीनां पूजासंस्कारस्ततः॥१२॥पुनस्तानि धारणाद्याज्य

नागांताचक्रशंडिका॥ समिदाज्यंचसूणांचशोमस्तिलयवैः क्रमात्॥१२॥ पंचांगरुद्र
 ऊपनंतदोमश्चदशांशकः॥ ग्रहपूजार्घदानंचप्रार्थनार्चनकल्पनं॥१३॥ वक्रिपूजा
 बलहर्निपूष्पकुटिरतःपरं॥ शोमस्यदक्षिणां च नृयस्याश्चैवकल्पनं॥१४॥ स्वि
 ष्टसूर्यविकाबर्हिर्होमांताचक्रशंडिका॥ पश्चादग्नेर्यजमानस्ततस्तस्यागमाच
 रेत्॥१५॥ मंत्रोक्तदेवतानामचतुर्थं तमिदं पदात्॥ अनिषेकादिमांगल्यं नार्थपु
 त्रान्वितस्यच॥१६॥ प्रणीतानां विमोकादिशांत्यं त्याचक्रशंडिका॥ विसर्जनं ग्रह
 दानां पदार्पणानामयंक्रमः॥१७॥ आदित्याद्याग्रहाः सर्वेपीवेयत्रप्रतिष्ठिताः॥ ते गृ
 हां उभयादहत्तमिदमर्घ्यं नमो नमः॥१८॥ आयुर्विद्यां धनं दत्तयशः सां शौर्यंच पु

१४

ष्कलं॥ पुत्रान्दत्तसुखंदत्तसर्वान्कामांश्च दत्तमे॥२१॥ वसिष्ठः सर्वकल्याणं न वयमस्मि
 तथा॥ शांतिदं राजपदं श्रीदमायुरारोग्यवृद्धिदं॥२२॥ अनिषेकबर्हिर्होमं मांगल्यं स्वस्ति
 वाचनं॥ आशीर्मेन्द्राः क्रतोप्रेषा ऊर्ध्वस्थिश्चैव कारयेत्॥२३॥ ब्रीहितं दुल्लसंपूर्णं ह्रवं ऊर
 शमीयुतं॥ कांस्पपात्रंसतां बूलमाहुर्वर्द्धपिनंबुधाः॥२४॥ समिदाधानमेतेषां ग्रह
 होविधीयते॥ दक्षिणादानमेतेषामेतेषां विप्रजो जनं॥२५॥ ॥ इति शौनकी समाप्ते॥
 अंशास्त्रांतरे। यज्ञेशांतिककल्याणे मृगीहंसीप्रकीर्तितां॥ अनिचारे तथा प्रेते सूकरी क
 प्यते बुधैः॥१॥ मुक्तकनिष्ठतर्ज्यां हंसी मुक्तकनिष्ठिका॥ सूकरी करसंकोची मुद्रत्र
 यमुदाहृता॥ अंकारश्चाप्यकारश्च धावेनौ ब्रह्मणः पुरा॥ अंजं नित्वा विनियतौ तेनेमौ मंग

लावुनौ इति॥ अपवरणादिप्रयोगः॥ पादप्रक्षालनेग्रहयज्ञं च कर्मणि॥ आचार्ययण
 तदः पाद्यं एष वोऽर्घः॥ ग्रहयज्ञकर्मणि रुविज्जे एतद इत्यादि॥ आचम्य प्राणायामपूर्वत
 तः स्वस्तिपाठः॥ अपवित्रः पवित्र इत्यादिमध्वित्यंतं कृत्वा॥ अद्य श्रीब्रह्मणो इत्यादि सर्वानि
 ष्टपरिश्रापं सर्वकामसमृद्धिर्धनवय इसानुक्तलापं शास्त्रोक्तफलावाप्त्यर्थं च ग्रहय
 ज्ञश्रावं निमित्तं रुविग्वरणमङ्करिष्ये अक्षतान् गृहीत्वा॥ अमुकसगोत्रं अमुका
 कशर्माणं सर्वसिद्धिकामः ग्रहयज्ञेन स्थाप्य पाकेन ग्रहोपचारपूजनेन हिरण्यदक्षिणेना
 ऽयक्ष्ये तत्र मेतुं आचार्यो न व॥ शक्तश्चेत्तद्धेन्वाद्युक्तदक्षिणेनायक्ष्ये इति॥ ततः गोत्र इत्या
 दिपूर्ववत्प्रयोगं कृत्वा ऽयक्ष्ये तत्र मेतुं मृत्विश्रव एव मृत्विजं प्रति॥ अग्निष्टोमवत्प्रयो

१५

गावृत्तिः कार्या॥ ततः गंधाद्यर्चनं तत्र यथादत्तं गंधाद्यर्चनं तांबूलं च॥ आचार्यप्रमुखेन्योरुवि
 कून्पोऽङ्गं संप्रददे॥ यो यो विनागः स प्रतिगृह्यतामिति॥ अर्चनविधिरिति॥ आचम्य दास्यमा
 नं दृष्टिपयंतं नोजनं आचार्यप्रमुखेन्य इति॥ ततः पुण्याङ्गदीर्घं० स्तु॥ शिवा आपः संत्वित्या
 दिशांतिरस्त्वित्यादि० अस्य वरणकर्मणः प्रतिष्ठासिद्धिर्धर्महिरण्यदक्षिणेत्यादि० रुहि
 णापां त्वित्यादि० आदित्याद्याः ग्रहाः प्रीयंतामित्यादि॥ अस्य रुविग्वरणकर्मणो म
 नमिति ततो मांगल्यं आशीर्वादाश्च॥ आचम्य॥ अस्य यागस्येति यजमानो ब्रूयात्॥ तत आचार्य
 आचम्य स्वस्तिपाठपूर्वकं कर्मारंभः॥ मंडपकुंडादियजुः क्रियाः कार्याः॥ ग्रहणासादन
 प्रोक्षणे निमंत्रदेवता न्य इति सूत्रानि प्रायेण च चरुनिर्वापणे प्रयोगः॥ सवित्रे सोमायां

गारकायुधाय वृक्षतयेषु कायानैश्वराय राइवे के उ न्यो जुष्टं गृह्णामि। समाप्ते क
 र्मणि वैश्वदेवं। असमाप्ते नो ने वाऽनो ऊं डे ऊ यति। यथा लक्ष्मणे म कोटि रोमादाविति॥
 विनायकशान्तिग्रन्थं शान्तिकर्मणोस्तत्रैकत्वे प्रयोगः। सग्रह विनायकशान्तिकर्मणि वेद
 मूर्तये आचार्याय एतद् पाद्यमित्यादि। अनेनैव प्रयोगेण स्वस्तिवाचके न्योक्तं वि
 ति। वरणे अद्येत्यादि विनायकोपसर्गनिवृत्त्यर्थं ग्रहजनि त दोषोपशान्त्यर्थं निवृत्त्यर्थं
 तुक्तं त्रिपुंसां रिष्टं सर्वकामसं अविघ्नेन कं कृत्वि वरणं म हं करिष्ये। अमुकसंगोत्रे
 त्यादि सर्वार्थिकामः सग्रह विनायकशान्त्यपनं पूर्वकया स्थापनाया स्थापित देवता
 पूजन परयावत्त्रयुग्मद्विराणदक्षिणया अहं यक्षे। तत्र त्वं मे आचार्यो न्निवा गोत्रवर्जं पू

१६

वंचि प्रयोगं उच्चार्य। तत्र मेयूयं स्वस्तिवाचकान्नव। कर्मैकत्वात्तत्रेण वरणं न्नवति। पु
 नः गोत्रादि सर्वप्रयोगं कृत्वा तत्र मेत्वमृत्विश्ववा। एवं प्रयोगाद्वत्या सर्वेषां वरणं पूजा
 दिकं समाप्या च म्या। अनयोर्योगयोः सिद्धौ न्वंतो न्यर्पिता मया। स प्रसादं प्रकर्त्तव्यं
 कर्मैतद्विधिपूर्वकं। ततः आचार्यो मं उल्लसुं डिलानां क्रमेण यजुः क्रियाः कार्याणि
 शेषां विकयोरग्न्युत्तारणं कृत्वा प्रक्षाल्य पीठे परि आसादायत्॥ अथ कलशोप
 रः॥ महीद्यौरितिसप्तधन्योपरि कलशस्थापनं॥ नृत्तुवः स्वरिति पूरणं। यत्रौषधिरि
 तिसर्वौषधाप्रक्षेपः। आयुष्यं वर्चस्यमिति द्विराणं। युर्ववस्त्राणीति वासः। अश्वत्थे वस्ति
 पंथवस्त्रानि। इदं ते पात्रं मनवित्तमिति पूर्णपात्रं। याः फालिनीरिति नालिकेरं। एवं पू

वक्तुं लक्ष्मीदिमंत्रावृत्या सर्वेषु कलशेषु। ततः सर्वेषामन्वारन्यजपति। कला कला हि
 देवानां मित्रादिनवनिर्मत्रैरधिवासनं कार्यं। ततः कलशाधिष्ठात्री देवतान्यो नमस्
 ति पूजनं। तेषु स्वस्त्ययनपूर्वजपः कार्यः। अग्निस्त्वापनादि आज्याधि श्रयणी तं कृत्वा
 ततः सर्वपात्राणां तैलमसीति तैलस्त्वालीमादायेषे त्वेत्यधिश्रित्यादितत्पुरुषाय वि
 इ चारुं ऊं डाय धीमहि। तन्नां हं ती प्रचोदयादित्यनेन गणपति स्त्वापनं। सुतगणवि
 यदे काममालिन्ये धीमहि। तन्नो गौरी प्रचोदयात्। अनेन गौरी स्त्वापनं। ततो नवग्रह
 हीनां च स्त्वापनं कृत्वा प्रतिमंत्रेण प्रयोगः। गणेशं बिकौ नवग्रह देवता स्त्वापितस
 हिताः सुप्रतिष्ठिता वरदानवन्ति। ततः आवाहनं। गजवक्त्रो गणाध्यक्षः सर्वविघ्न

१७

विनाशनः। लंबोदर त्रिनेत्रेय आगच्छ गणनायकः। गौरी हिमाद्रितवरदां देवी वर
 दां नैरवप्रियां। लंबोदरस्य जननी गौरी मावाह्याम्यहं। ततः संचोप पूजा। कालेपि शांति
 रवंडोक्त विशेषः कार्यः। मितश्च संमितश्चैव तथा शालकटंकटौ। कृष्णां जोराज पुत्रश्च
 पूजा चैवां बिका तथा इति वचनबलात्। अत्रैव गणेशमूर्तिविषयप्रधान देवता पू
 जनं कार्यं। प्राक्षादिफलपूजा कार्यं। ततः श्रितानि धाराणां द्याज्यनागां तं कृत्वा। विघ्ना
 दर्शनि बोधोक्तो विशेषः। नम्रासनं प्रतिष्ठाप्य तत्पार्श्वपूर्वभागे गौरी सहितं गणेशपार्श्व
 कार्यं। प्राप्नुयाद्दीशान्यां त्रिदंशं गुलांतरं त्यक्त्वा अपतिरिमाणमिति। कात्यायनसूत्रे
 क्तं स्त्रियैकपुत्रद्वैर्घ्यैश्चूयाणामपि द्वादशांगुले स्तंडिले कुर्यात्। मितान्नरायामपि ग

लोकां विद्मः यैः ज्ञास्यन्तस्वनिधानमेवमुक्तं तद्यथा। उक्तलक्षणे गुरुर्न द्रासन रचना
 नंतरं तस्मात् विनायकं तज्जननी चोक्तमंत्रात्प्रां गंधपुष्पादिभिः समस्त्यर्च्य। तस्यो
 त्तर उदकसंस्चं न्यायेन ह्येव फलेन विरुस्तं ग्रहपीठं कार्यं। तद्यथा। ऊं उमानेन कर्तु
 व्यं ग्रहपीठं विचक्षणे रिति। तस्मात् इत्तमात्रं ऊं उस्मात्तु एयारजुर्दिहस्ता जवतीति
 सा च त्रिंशदंगुला जवतीत्यर्थः। ऊं उतु त्रतो ज्ञास्यन् विधेयं। तत्र माणं गुरुपूष्पा
 यां उक्तल द्रासनं दृष्टव्यं॥ अपच। चर्मणानुदरे रक्ते स्थाप्यं ज्ञास्यन्तत्रेति। याज्ञवल्क्य १८
 वचने रक्ते इति रक्तानुदरे। ननु रंजितेत्यर्थः। सप्तमी निर्देशात् चर्मोपरि श्रीपल्ली पट्टनि
 र्मितं ज्ञानं मनोरमं ज्ञास्यन्त शब्देनोच्यते। यदि ऊं उता पूर्वतो गणेशपूजनं करोति। तदा

संनिधानत्वं नोपपद्यते पुनश्च ज्ञास्यन्त दाम्नेय्यां पैट्टकं दिशि गणेशवैति। आग्ने
 यी पिट्टकार्ये प्रसिद्धा दक्षिणं प्राचीं पित्र्यं तिष्ठत्यसूत्रं। तस्मादिवा दर्शनीयं। ज्ञा
 स्यन्त पूर्वजा गणेशपूजनं समीचीनं ऊं उस्मेशान दिक्ता गेग्रहपीठं यदुक्तं। तत्
 गणेशान्तरपूजनादीनामप्युपलक्षणाप्यं। ततो यजमान आचार्य समर्पिता हुत
 वाससी परिधाय च म्यगुरु देवान् नमस्कृत्य प्रद्रासनं प्रदक्षिणी कृत्य पुण्या इश्वरे
 नापविशति। तत्र सुप्रोहितादिकं पात्रे च तत्वा प्रयोगः। अस्मिन् विनायकशान्तिक
 स्तपनारं त्रनिमित्तं सर्वकामसमृद्धिर्प्रीतिश्चैविका प्रीत्यर्थं यथादा च मानौ निचत्वा
 दिक्कर्मिकयोग्यानि विचित्राणि वासांसि पट्टकूजानि वा वृहस्पतिदेवतानि मुकु

टुङ्गसुभ्रस्वज्जुङ्गमताबूलानि। चतसृत्पःसौवासिनी त्पोहंसंप्रददे। अनेन न
गवत्यै श्रीं विकायै प्रीयतां। ततो सवः कार्यः। गौरसर्षपकल्केन असंस्कृताज्ज
मिश्रेण सर्वांगोदत्तनं कार्यं। नशिरसि। स्वस्त्ययनं पठंश्च। गौरसर्षपग्रहणतूर
क्तमिश्रैरपि। ततः चंदनागरु कपूरं कस्तूरीं जुङ्गमानि। सुगंधद्रव्यमित्येव मा
तं यत्कृद्दमः। तथा प्रियंगुन केसरं शंखपुष्पी चालुककुष्ठादिसर्वेष्वधिसहितै
विलिप्ताशिरसि यजमानः स्वस्तिवाचनं करोति। स्वस्तिवाचकानां सुप्रोद्दितादिकं स
त्वात्मा शिरसि शंखायनकारिकयोक्ता आशीः कार्यः। शांतिरस्तु। पुष्टिरस्तु।
पुष्टिरस्तु। वृद्धिरस्तु। अविद्यामस्तु। आयुष्यमस्तु। आरोग्यमस्तु। शिवं कर्मास्तु।

कर्मसमृद्धिरस्तु। पुत्रसमृद्धिरस्तु। वेदसमृद्धिरस्तु। शास्त्रसमृद्धिरस्तु। धा
नधान्यसमृद्धिरस्तु। इष्टसंपदस्तु। अनिष्टनिरसनमस्तु। यत्पापं रोगं दुर्गतिं
अशुभं तत्प्रतिहतमस्तु। द्विपदचतुष्पदेभ्यः सुशांतिर्भवतु॥ प्रयोगः॥ अस्मिन्
प्रासनोपविष्टस्त्रपन कर्मणि पुण्याद्वाचननिमित्तं नि। इरण्यदहिणानि श्रूये
त्पादि० मिताक्षरायां। अस्मिन् समये स्वगृह्योक्तमार्गेण पुण्याद्वाचनं कार्यं। तच्च शं
खायनस्वगृह्ये आम्नातात्। आश्वलायनगृह्योक्तमविरुद्धं ग्राह्यं। संहोपदहिणा
सीत्यादि० दिक्देवताः जुताः संपद्यंतां। नगैर्वंतौ गणेशां विकायै प्रीयेतां। आदित्या
द्याः प्रज्ञाः। प्रियंतामित्यादि। अपहानरवं जोक्तं पुण्याद्वाचनं॥ विनायकपदं ति॥

स्तुतिविघ्नराजश्चगौर्यास्त्रिस्थापनंततः। वरणं ब्राह्मणानांचततोत्तमासनक्रि-
 या॥१॥ स्थापनं कलशानांचतेषु मुद्रापनादिकं। ऊशंडीचरुपाकांतालघुपूजादि-
 योरपि॥२॥ शृतानिघारणद्याज्यजागांताचऊशंडिका। तन्नासनोपविष्टस्य क-
 ल्केनोदत्तनंततः॥३॥ गंधैर्मूर्ध्नि विलेपश्चदहिणास्वस्तिवाचनं। कलशैः स्त्रपनं-
 तस्य तिलहोमश्चमस्तके॥४॥ यजमाने ह्युयास्थानं चरोराहुतयोश्चषट्। विना-
 यकांबिकापूजाप्रणमोर्घस्तिपांजलिः॥५॥ संकल्पश्चैव पूजाया उपस्थानं पृथ-
 कपृथक्। ऊशंडीस्तिष्ठत्तत्पूर्वायाव ब्रह्मविमर्जनात्॥६॥ होमस्य दहिणादा-
 निकल्पनामंगलक्रिया॥ बलिदानं चरोः शेषाच्चरेशूर्पमोचनं॥७॥ ॥

२०

॥ इति विनायकशान्तिपद्धतिः समाप्ता ॥ ॥ श्रीरक्त ॥ ॥ शुचं न वत् ॥
 ॥ दीहितमुकुंदजीसुतदीहितगोविंदजीनिविनायकशान्तिपद्धतिः समा-
 प्ता ॥ ॥ संवत् १७६६ चैत्र शुद्धिद्वितीयायां नौमे लिखितेयं विनायकशान्तिः ॥ ॥

पक्की शाहीनो सामान। टंकणखार पैशा १ नार। काथो पैशा २ नार। लोहनापात्रमध्ये लोहवडे
 रखल करवोग।

२१

